

20-asis TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

Oficialus pareiškimas

Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) parengtas pagal Tarptautinio apskaitos standartų komiteto (TASK) išleistą 24-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Susijusių šalių atskleidimas“ (pertvarkytą 1994 m.). Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) ir Tarptautinių apskaitos standartų komiteto fondas (TASKF) buvo įsteigti 2001 metais, ir jie pakeitė TASK. Tarptautiniai apskaitos standartai (TAS), kuriuos išleido TASK, galioja iki TASV juos patikslina ar panaikina. TASV leidimu šiame Tarptautinės buhalterijų federacijos viešojo sektoriaus komiteto leidinyje pateikiamos 24-ojo TAS ištraukos.

Patvirtintas Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) tekstas yra tas, kurį TASV išleido anglų kalba. Jo kopijas galima įsigyti tiesiogiai iš TASV Leidybos skyriaus, adresu: *7th floor, 166 Fleet Street, London EC4A 2DY, United Kingdom.*

El.paštas: publications@iasb.org.uk

Interneto svetainė: <http://www.iasb.org.uk>

TAS, TAS projektų ir kitų TASK ir TASV leidinių autorių teisės priklauso TASKF.

Sutrumpinimai „TAS“, „TASV“, „TASK“, „TASKF“ ir pavadinimas „Tarptautiniai apskaitos standartai“ yra TASKF prekių ženklai ir negali būti naudojami be TASKF sutikimo.

20-asis TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

TURINYS

	Paragrafai
Tikslas	
Taikymas.....	1–3
Apibrėžimai.....	4–17
Artimi asmens šeimos nariai.....	5
Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai.....	6–9
Susijusios šalys.....	10–15
Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams.....	16
Balsavimo teisė.....	17
Susijusių šalių santykiai.....	18–21
Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams.....	21
Reikšmingumas.....	22
Atskleidimas.....	23–41
Kontrolės atskleidimas.....	25–26
Susijusių šalių sandorių santykiai.....	27–33
Atskleidimas – pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai.....	34–41
Įsigaliojimo data.....	42–43
Priedėlis – Standarto taikymo pavyzdžiai	
Palyginimas su 24-uju TAS	

20-asis TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

Juodu kursyvu spausdinami standarto paragrafai turi būti siejami su šviesiu šriftu spausdinamais šio standarto paaiškinimų paragrafais ir su Tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų pratarne. Tarptautiniai viešojo sektoriaus apskaitos standartai netaikomi nereikšmingiems straipsniams.

Tikslas

Šio standarto tikslas – reikalauti atskleisti susijusių šalių santykių buvimą, kai yra kontrolė, ir informaciją apie ūkio subjekto ir su juo susijusių šalių tarpusavio sandorius tam tikromis aplinkybėmis. Reikalaujama šią informaciją pateikti atskaitomybėje siekiant geriau suprasti atskaitingo ūkio subjekto finansinę būklę ir veiklą. Atskleidžiant informaciją apie susijusias šalis, pagrindiniai uždaviniai – nustatyti, kurios šalys kontroliuoja atskaitingą ūkio subjektą ar daro jam reikšmingą įtaką, ir apibrėžti, kokia informacija turėtų būti atskleista apie sandorius su tomis šalimis.

Taikymas

- 1. Ūkio subjektas, kuris rengia ir teikia finansinę atskaitomybę pagal kaupimo principą, turėtų taikyti šį standartą pateikdamas informaciją apie susijusių šalių santykius ir tam tikrus sandorius su susijusiomis šalimis.*
- 2. Šis standartas taikomas visiems viešojo sektoriaus ūkio subjektams, išskyrus valstybės įmones.*
3. Valstybės įmonės (VĮ) turi vadovautis Tarptautiniais apskaitos standartais (TAS), kuriuos išleido Tarptautinis apskaitos standartų komitetas. Viešojo sektoriaus komiteto išleistoje 1-ojoje gairėje „Valstybės įmonių finansinė atskaitomybė“ pažymima, kad TAS tinka visoms verslo įmonėms, neatsižvelgiant į tai, ar jos veikia privačiame, ar viešajame sektoriuje. Todėl 1-ojoje gairėje rekomenduojama, kad VĮ rengtų tokią finansinę atskaitomybę, kuri visais reikšmingais atžvilgiais atitiktų TAS reikalavimus.

Apibrėžimai

4. Šiame standarte vartojamos šios sąvokos:

Artimi asmens šeimos nariai – artimi asmens giminaičiai ar jo šeimos nariai, kurie gali paveikti jo santykius su ūkio subjektu ar būti jo veikiami.

Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai:

- a) visi direktoriai ar ūkio subjekto valdymo organo nariai; ir
- b) kiti įgalioti ir atsakingi už atskaitingo ūkio subjekto veiklos planavimą, vadovavimą ir kontrolę asmenys. Jei jie atitinka šiuos reikalavimus, pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams priklauso:
  - i) vyriausybinių ūkio subjekto valdymo organo nariai, įgalioti ir atsakingi už atskaitingo ūkio subjekto veiklos planavimą, vadovavimą ir kontrolę;
  - ii) visi pagrindiniai narių patarėjai; ir
  - iii) atskaitingo ūkio subjekto aukštesnio valdymo lygio nariai, įskaitant vykdančiųjų direktorių ar nuolatinį atskaitingo ūkio subjekto vadovą, jei jis nepriskiriamas a punkte nurodytiems nariams.

Priežiūra – ūkio subjekto veiklos priežiūra, kai suteikti įgaliojimai ir yra atsakomybė kontroliuoti ar daryti reikšmingą įtaką ūkio subjekto finansiniams ir veiklos sprendimams.

Susijusi šalis – šalys laikomos susijusiomis, kai viena jų turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus, arba kai susijusi šalis - ūkio subjektas ir kitas ūkio subjektas yra bendrai kontroliuojami ūkio subjektai. Susijusios šalys yra:

- a) ūkio subjektai, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar kelis tarpininkus kontroliuoja atskaitingą ūkio subjektą arba kurie yra jo

kontroliuojami;

- b) asocijuoti ūkio subjektai (žr. 7-ąjį TVSAS „Investicijų į asocijuotus ūkio subjektus apskaita“);*
- c) asmenys, tiesiogiai ar netiesiogiai turintys atskaitingo ūkio subjekto nuosavybės dalį, kuri leidžia daryti reikšmingą įtaką ūkio subjektui, ir tokių asmenų šeimos nariai;*
- d) pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai ir jų artimi šeimos nariai; ir*
- e) ūkio subjektai, kuriuose c ar d punkte aprašyti asmenys tiesiogiai ar netiesiogiai turi reikšmingą nuosavybės dalį arba kuriems šie asmenys gali daryti reikšmingą įtaką.*

Susijusių šalių sandoris – išteklių ar įsipareigojimų pervedimas tarp susijusių šalių, neatsižvelgiant į apmokėjimą. Susijusių šalių sandoriai neapima sandorių su jokia kitu ūkio subjektu, kuris yra susijusi šalis tik dėl jo ekonominės priklausomybės nuo atskaitingo ūkio subjekto ar nuo vyriausybės, kurios dalis jis yra.

Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams – bet koks atlygis arba nauda, tiesiogiai ar netiesiogiai gaunama iš atskaitingo ūkio subjekto už pagrindinių vadovujančių darbuotojų, kurie paslaugas teikia kaip valdymo organo nariai arba atskaitingo ūkio subjekto darbuotojai, suteiktas paslaugas.

Reikšminga įtaka (šiuo standarte) – galimybė dalyvauti priimant ūkio subjekto finansinius ir veiklos politikos sprendimus, nekontroliuojant šios politikos. Reikšmingą įtaką galima daryti įvairiais būdais: paprastai – turint atstovą direktorių valdyboje ar kitame tolygiame valdymo organe, taip pat dalyvaujant veiklos politikos nustatyme, sudarant svarbius sandorius tarp ekonominio ūkio subjekto ūkio subjektu, tarpusavyje keičiantis vadovams ar esant priklausomybei nuo techninės informacijos. Reikšmingą įtaką gali

suteikti nuosavybės dalis arba įstatai ar sutartys. Turint nuosavybės dalį, reikšminga įtaka nustatoma pagal apibrėžimą, pateiktą 7-ajame TVSAS „Investicijų į asocijuotus ūkio subjektus apskaita“.

Šiame standarte vartojamos kitos tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų sąvokos turi tokią pačią reikšmę, o jų paaiškinimai pateikiami Terminų žodynyje, kuris spausdinamas atskirai.

Artimi asmens šeimos nariai

5. Taikant šį standartą, būtina nuspręsti, ar asmuo turėtų būti laikomas artimu kito asmens šeimos nariu. Jeigu nėra informacijos, kad sutuoktinis ar kitas giminaitis negyvena kartu su individu, daroma prielaida, kad, pagal artimų asmens šeimos narių apibrėžimą, šie artimi giminaičiai ar kiti šeimos nariai daro įtaką asmeniui ar yra jo veikiami:
- a) sutuoktinis, partneris, išlaikomas vaikas ar giminaitis, gyvenantis tuose pačiuose namuose;
  - b) seneliai, tėvai, neišlaikomas vaikas, anūkas, brolis ar sesuo; ir
  - c) vaiko sutuoktinis ar partneris, uošviai, svainis ir brolienė.

Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai

6. Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai – visi direktoriai ar atskaitingo ūkio subjekto valdymo organo nariai, jei tas organas turi įgaliojimus planuoti, valdyti ir kontroliuoti atskaitingo ūkio subjekto veiklą ir yra už tai atsakingas. Vyriausybiname lygmenyje valdančiąją instituciją gali sudaryti išrinkti arba paskirti atstovai (pavyzdžiui, prezidentas arba valdytojas, ministrai ir tarybos nariai ar jų patikėtiniai).
7. Kai ūkio subjektas yra prižiūrimas išrinktos ar paskirtos vyriausybės valdančiosios institucijos, kuriai tas ūkio subjektas priklauso, atstovo, tas atstovas priskiriamas pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams, jei priežiūros funkcija apima atsakomybę ir įgaliojimus planuoti, valdyti ir

kontroliuoti ūkio subjekto veiklą. Daugelyje jurisdikcijų pagrindiniai to asmens patarėjai gali neturėti pakankamų teisinių ar kitokių įgaliojimų, kad atitiktų pagrindinių vadovujančių darbuotojų apibrėžimą. Kitose jurisdikcijose pagrindiniai to asmens patarėjai gali būti laikomi pagrindiniais vadovujančiais darbuotojais dėl tam tikrų darbo santykių su asmeniu, kontroliuojančiu ūkio subjektą. Taigi jie turi galimybę naudotis išskirtine informacija, taip pat gali vykdyti ūkio subjekto kontrolę ar daryti jam reikšmingą įtaką. Reikia nuspręsti, ar asmuo yra pagrindinis patarėjas, ar tam patarėjui tinka pagrindinio vadovujančio darbuotojo apibrėžimas, ar jis yra susijusi šalis.

8. Valdymo organas kartu su generaliniu direktoriumi ir aukštesniojo valdymo lygio nariais yra įgalioti planuoti ir kontroliuoti ūkio subjekto veiklą, valdyti ūkio subjekto išteklius ir siekti ūkio subjekto tikslų ir yra už tai atsakingi. Todėl pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams bus priskiriami atskaitingo ūkio subjekto generalinis direktorius ir aukštesniojo valdymo lygio nariai. Kai kuriose jurisdikcijose valstybės tarnautojams nebus suteikta pakankamai įgaliojimų ir atsakomybės, kad jie būtų pagrindiniai valstybinio atskaitingo ūkio subjekto vadovaujantys darbuotojai (kaip apibrėžta šiame standarte). Tokiais atvejais pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams priklausys tik valdymo organo išrinkti nariai, kurių atsakomybė vyriausybei yra didžiausia (dažnai šie asmenys vadinami „ministrų kabinetu“).
9. Ekonominio ūkio subjekto aukštesniojo valdymo lygio nariai gali apimti asmenis ir iš kontroliuojančiojo ūkio subjekto ir iš kitų ūkio subjektų, kurie kartu sudaro ekonominį ūkio subjektą.

Susijusios šalys

10. Nagrinėjant visus įmanomus susijusių šalių santykius, pagrindinis dėmesys skiriamas santykių esmei, o ne teisinei jų formai.
11. Jei du ūkio subjektai turi bendrą pagrindinį vadovaujantį darbuotoją, būtina apsvaistyti galimybę ir įvertinti tikimybę, ar šis asmuo galės daryti įtaką abiejų ūkio subjektų bendrų reikalų politikai. Tačiau vien dėl to, kad yra

bendrų pagrindinių vadovaujančių darbuotojų, nebūtinai atsiranda susijusių šalių santykiai.

12. Šiame standarte susijusiomis šalimis nelaikomi:

a) i) finansuotojai, atsižvelgiant į jų verslą; ir

ii) profsąjungos;

kai jų įprastinė veikla, susijusi su ūkio subjektu, remiasi tik tais santykiais (net jei jie gali apriboti ūkio subjekto veiksmų laisvę ar dalyvauti priimant sprendimus); ir

b) ūkio subjektas, su kuriuo sieja tik tarpininkavimo santykiai.

13. Susijusių šalių santykiai gali atsirasti, kai asmuo yra arba valdymo organo narys, arba dalyvauja priimant atskaitingo ūkio subjekto finansinės ir veiklos sprendimus. Susijusių šalių santykiai taip pat gali atsirasti dėl išorės veiklos santykių tarp atskaitingo ūkio subjekto ir susijusios šalies. Tokie santykiai dažnai priklauso nuo ekonominės priklausomybės laipsnio.

14. Ekonominė priklausomybė, kai vienas ūkio subjektas priklauso nuo kito dėl finansavimo masto ar jo prekių ir paslaugų pardavimo, pati viena vargu ar nulems kontrolę ar reikšmingą įtaką ir todėl mažai tikėtina, kad ji sudarytų prielaidas atsirasti susijusių šalių santykiams. Tarkime, vienas klientas, tiekėjas, platintojas ar pagrindinis agentas, su kuriuo viešojo sektoriaus ūkio subjektas vykdo reikšmingos apimties veiklą, netaps susijusia šalimi vien dėl atsirandančios ekonominės priklausomybės. Tačiau ekonominė priklausomybė ir kiti veiksniai gali nulemti reikšmingos įtakos, tuo pačiu ir susijusių šalių santykių, atsiradimą. Būtina įvertinti, kokią įtaką ekonominė priklausomybė daro santykiams. Kai atskaitingas ūkio subjektas yra ekonomiškai priklausomas nuo kito ūkio subjekto, skatinama atskleisti tokios priklausomybės buvimą.

15. Susijusių šalių apibrėžimas apima ūkio subjektus, kurie priklauso pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams, artimiems jų šeimos nariams ar pagrindiniams atskaitingo ūkio subjekto akcininkams (ar tolygiems asmenims, kai ūkio subjektas neturi formalios nuosavo kapitalo struktūros). Susijusių šalių apibrėžimas taip pat apima aplinkybes, kuriomis viena šalis gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai. Viešajame sektoriuje asmuo ar ūkio subjektas gali būti atsakingas už atskaitingo ūkio subjekto priežiūrą, ir tai leidžia jiems daryti reikšmingą įtaką atskaitingo ūkio subjekto finansinės ir veiklos sprendimams, bet jų nekontroliuoti. Šiame standarte apibrėžiama reikšminga įtaka siekiant nustatyti, ar ūkio subjektas yra bendrai kontroliuojamas.

Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams

16. Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams apima atlygį už asmenų, kurie pagal savo pareigas yra valdymo organo nariai ar darbuotojai, atskaitingam ūkio subjektui suteiktas paslaugas. Šiame standarte kitos tiesiogiai ar netiesiogiai iš ūkio subjekto už bet kokias suteiktas paslaugas gautos išmokos (išskyrus išmokas darbuotojams arba valdymo organo nariams) neatitinka atlygio pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams apibrėžimo. Tačiau 34 paragrafas reikalauja atskleisti tokias išmokas. Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams neapima jokių mokėjimų, kuriais kompensuojamos tų asmenų patirtos išlaidos atskaitingo ūkio subjekto naudai, pavyzdžiui, tokios kaip apgyvendinimo išlaidų komandiruotėje kompensavimas.

Balsavimo teisė

17. Susijusių šalių sąvoka apima bet kokius asmenis, tiesiogiai ar netiesiogiai turinčius atskaitingo ūkio subjekto nuosavybės dalį, kuri suteikia jiems tiek balsavimo teisių, kad jie gali daryti reikšmingą įtaką atskaitingam ūkio subjektui. Ūkio subjekto nuosavybės dalis, suteikianti balsavimo teisę, gali būti įgyjama, kai viešojo sektoriaus ūkio subjekto struktūra yra kaip bendrovės ir ministras ar vyriausybinių agentūra turi jo akcijų.

Susijusių šalių santykiai

18. Susijusių šalių santykiai tarp viešojo sektoriaus ūkio subjektų egzistuoja, todėl, kad:

- a) administraciniai vienetai, kuriuos valdo vykdomoji valdžia ir galiausiai parlamentas ar panašus iš renkamų arba skiriamų asmenų sudarytas organas, veikia kartu siekdami vykdyti vyriausybės politiką;
- b) ministerijos ir agentūros, vykdydamos veiklą, kuria siekiama įgyvendinti jų atsakomybės ir tikslų skirtingus komponentus, dažnai vykdo veiklą per atskirus kontroliuojamuosius ūkio subjektus ir per ūkio subjektus, kuriems jos daro reikšmingą įtaką; ir
- c) ministrai ar kiti išrinkti ar paskirti vyriausybės ir aukštesniojo valdymo lygio nariai gali siekti daryti reikšmingą įtaką ministerijos ar agentūros veiklai.

19. Tam tikrų susijusių šalių santykių ir susijusių šalių sandorių bei tuos sandorius veikiančių santykių atskleidimas atskaitomybėje yra būtinas ir leidžia vartotojams geriau suprasti atskaitingo ūkio subjekto finansinę atskaitomybę, nes:

- a) susijusių šalių santykiai gali turėti įtakos būdui, kuriuo ūkio subjektas veikia kartu su kitais ūkio subjektais siekdamas savo tikslų ir būdui, kuriuo jis bendradarbiauja su kitais ūkio subjektais, siekdamas panašių ar bendrų tikslų;
- b) susijusių šalių santykiai gali kelti ūkio subjektui riziką arba suteikti galimybių, kurios nebūtų susidariusios, jei nebūtų šių santykių;
- c) susijusios šalys gali sudaryti sandorius, kurių nesudarytų nesusijusios šalys, arba susitarti dėl sandorių, kurių terminai ar sąlygos skiriasi nuo tų, kurie būtų suderėti tarp nesusijusių šalių. Tai dažnai pasitaiko ministerijose

ir agentūrose, kai prekės ir paslaugos perduodamos iš vienos ministerijos į kitą už mažesnę kainą, taikant įprastas procedūras, kai siekiama atskaitingo ūkio subjekto ir vyriausybės tikslų. Tikimasi, kad ministerijos ir individualūs viešojo sektoriaus ūkio subjektai išteklius naudos veiksmingai, efektyviai ir numatytu būdu ir kad visuomenės pinigai bus tvarkomi labai sąžiningai. Susijusių šalių santykiai reiškia, kad viena šalis gali kontroliuoti kitos šalies veiklą ar daryti jai reikšmingą įtaką. Tai sudaro sąlygas atsirasti sandoriams, dėl kurių viena šalis gali netinkamai įgyti pranašumą prieš kitą šalį.

20. Tam tikros rūšies susijusių šalių sandorių ir jų vykdymo sąlygų bei laiko atskleidimas leidžia vartotojams įvertinti šių sandorių įtaką ūkio subjekto finansinei būklei ir veiklai bei to ūkio subjekto pajėgumą teikti sutartas paslaugas. Šis atskleidimas taip pat užtikrina, kad ūkio subjektas susijusių šalių atžvilgiu veikia skaidriai.

Atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams

21. Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai yra atsakingi už ūkio subjekto veiklą. Jie atsako už strateginį vadovavimą ūkio subjektui ir jo veiklos valdymą, ir jiems suteikti reikšmingi įgaliojimai. Jų atlyginimai dažnai nustatomi įstatuose ar nepriklausomo priežiūros organo ar kito nuo atskaitingo ūkio subjekto nepriklausančio organo. Tačiau jų pareigos gali suteikti jiems galimybę daryti įtaką įstaigos gaunamai naudai, tenkančiai jiems ar su jais susijusioms šalims. Šis standartas reikalauja atskleisti informaciją apie pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams per ataskaitinį laikotarpį sumokėtą atlygį, jiems suteiktas paskolas ir atlygį už ūkio subjektui jų suteiktas paslaugas, nesusijusias su jų darbo santykiais ar naryste valdymo organuose. Šiame standarte numatyti atskleidimai užtikrins minimalų skaidrumo lygį atlyginant pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams.

Reikšmingumas

22. 1-asis TVSAS „Finansinės atskaitomybės pateikimas“ reikalauja atskirai

atskleisti reikšmingus straipsnius. Straipsnio reikšmingumas nustatomas pagal straipsnio dydį ar pobūdį. Vertinant susijusių šalių sandorių reikšmingumą, atskaitingo ūkio subjekto ir susijusios šalies santykių bei sandorio pobūdis gali parodyti, kad sandoris yra reikšmingas, neatsižvelgiant į jo dydį.

Atskleidimas

23. Daugelio šalių įstatymai ir kitos privalomos finansinės atskaitomybės sudarymo taisyklės reikalauja, kad privataus sektoriaus ūkio subjektų ir valstybės įmonių finansinėje atskaitomybėje būtų atskleista informacija apie tam tikras susijusių šalių kategorijas ir sandorius. Ypač kreipiamas dėmesys į sandorius su ūkio subjekto direktoriais ir valdymo organo ar aukštesniojo valdymo lygio nariais, į atlygį jiems ir skolinimąsi. Taip yra todėl, kad tų asmenų santykiai su ūkio subjektu pagrįsti pasitikėjimu ir kad jiems suteikti dideli įgaliojimai skirstyti ūkio subjekto išteklius. Kai kuriose jurisdikcijose panašūs reikalavimai įtraukiami į įstatus ir reglamentus, kuriuos taiko viešojo sektoriaus ūkio subjektai.
24. Kai kurie tarptautiniai viešojo sektoriaus apskaitos standartai taip pat reikalauja atskleisti sandorius su susijusiomis šalimis. Pavyzdžiui, 1-asis TVSAS reikalauja atskleisti iš kontroliuojančiojo ūkio subjekto, bendrai kontroliuojamų ūkio subjektų, asocijuotų ūkio subjektų ar kitų susijusių šalių gautinas arba jiems mokėtinas sumas. 6-asis TVSAS „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir investicijų į kontroliuojamuosius ūkio subjektus apskaita” ir 7-asis TVSAS reikalauja pateikti reikšmingų kontroliuojamųjų ir asocijuotų ūkio subjektų sąrašus. 3-iasis TVSAS „Ataskaitinio laikotarpio grynasis perviršis arba deficitas, esminės klaidos ir apskaitos politikos pakeitimai” reikalauja atskleisti tuos ypatinguosius straipsnius ir pajamų bei sąnaudų straipsnius, įeinančius į įprastinės veiklos perviršį ir deficitą, kurių dydis, pobūdis ar poveikis yra toks, kad juos atskleisti svarbu siekiant paaiškinti ūkio subjekto veiklą tuo laikotarpiu.

Kontrolės atskleidimas

- 25. Kai yra kontrolė, susijusių šalių santykiai turi būti atskleisti, neatsižvelgiant*

į tai, ar buvo sandorių tarp susijusių šalių.

26. Kad finansinės atskaitomybės skaitytojas susidarytų nuomonę apie susijusių šalių įtaką atskaitingam ūkio subjektui, reikia atskleisti susijusių šalių santykius, kai yra kontrolė, nesvarbu, ar buvo sandorių tarp šių šalių. Turėtų būti nurodyti visi kontroliuojamųjų ūkio subjektų pavadinimai, artimiausio kontroliuojamojo ūkio subjekto pavadinimas ir pagrindinio kontroliuojančiojo ūkio subjekto pavadinimas.

Susijusių šalių sandorių atskleidimas

27. Apie sandorius tarp susijusių šalių, išskyrus sandorius, kurie sudaromi su įprastiniais tiekėjais ir klientais / gavėjais nei daugiau, nei mažiau palankiomis sąlygomis ir terminais nei tie, kurių būtų pagrįstai tikimasi, jei ūkio subjektas derėtųsi su asmeniu ar ūkio subjektu tomis pačiomis aplinkybėmis, atskaitingas ūkio subjektas turėtų atskleisti:

a) susijusių šalių santykių pobūdį;

b) sudarytų sandorių rūšis; ir

c) sandorių elementus, kurie yra būtini tų sandorių reikšmingumui jų veiklai nustatyti ir pakankami, kad būtų galima pateikti patikimą ir tinkamą finansinę atskaitomybę sprendimų priėmimo ir atskaitomybės tikslais.

28. Toliau pateikiami pavyzdžiai situacijų, kai atskaitingas ūkio subjektas turėtų atskleisti susijusių šalių sandorius:

a) paslaugų teikimas arba gavimas;

b) prekių (baigtų ar nebaigtų) įsigijimas ar perdavimas / pirkimas;

c) nekilnojamojo turto ir kito turto įsigijimas ar perdavimas / pirkimas;

- d) tarpininkavimo susitarimai;
- e) nuomos susitarimai;
- f) tyrimo ir plėtros darbų perdavimas;
- g) licencijų susitarimai;
- h) finansavimas (įskaitant paskolas, įnašus į kapitalą, subsidijas grynaisiais pinigais arba natūra, arba kita finansinė pagalba, įskaitant išlaidų pasidalijimo susitarimus); ir
- j) garantijos ir įkeistas turtas.

29. Viešojo sektoriaus ūkio subjektai vykdo operacijas vieni su kitais kiekvieną dieną. Gali būti sudaromi sandoriai, kai išlaidos mažesnės už savikainą arba sudaromi nemokamai. Pavyzdžiui, administracines paslaugas teikianti ministerija gali teikti biuro nuomos paslaugas kitoms ministerijoms nemokamai arba viešojo sektoriaus ūkio subjektas gali veikti kaip tarpininkas kitų viešojo sektoriaus ūkio subjektų pirkimo sandoriuose. Kai kuriuose vyriausybės modeliuose gali būti numatyta galimybė padengti daugiau nei visą suteiktų paslaugų savikainą. Ministerijos yra susijusios šalys, nes jos yra bendros kontrolės subjektas, ir šie sandoriai atitinka susijusių šalių sandorių apibrėžimą. Tačiau atskleisti informaciją apie sandorius tarp ūkio subjektų nereikalaujama, jei sandoriai atitinka įprastinius veiklos sandorius tarp ūkio subjektų ir jei jie sudaryti tokiais terminais ir sąlygomis, kurios yra įprastos tokiems sandoriams tokiomis aplinkybėmis. Tai, kad tokiems susijusių šalių sandoriams netaikomi 27 paragrafe pateikti atskleidimo reikalavimai, parodo, kad viešojo sektoriaus ūkio subjektai veikia kartu siekdami bendrų tikslų, ir kad skirtingose jurisdikcijose viešojo sektoriaus ūkio subjektų paslaugos gali būti teikiamos skirtingais būdais. Šis standartas reikalauja atskleisti susijusių šalių sandorius tik tada, kai jie sudaromi ne pagal toje jurisdikcijoje nustatytus veiklos kriterijus.

30. Informacija apie susijusių šalių sandorius, kuri turėtų būti atskleista, kad atitiktų bendruosius finansinės atskaitomybės principus, paprastai apima:

- a) santykių tarp susijusių šalių, kurios sudarė sandorį, pobūdžio aprašymą. Pavyzdžiui, ar santykiai buvo su vienu iš kontroliuojamųjų ūkio subjektų, kontroliuojančiuoju ūkio subjektu, bendrai kontroliuojamu ūkio subjektu ar pagrindiniais vadovaujančiais darbuotojais;
- b) susijusių šalių sandorių kiekvienoje didelėje sandorių grupėje aprašymą ir sandorio grupės dydžio nustatymą arba tam tikrą pinigų sumą ar tos sandorių grupės ir / ar likučių proporciją;
- c) sandorių su susijusiomis šalimis laiko ir sąlygų nurodymą, apimant atskleidimą, kuo šis laikas ir sąlygos skiriasi nuo įprastinių, susijusių su panašiais sandoriais su nesusijusiomis šalimis; ir
- d) neapmokėtų straipsnių sumas ar atitinkamas proporcijas.

31. 34 šio standarto paragrafas reikalauja atskleisti papildomą informaciją apie tam tikrus sandorius tarp ūkio subjekto ir pagrindinių vadovaujančių darbuotojų ir / ar artimų jų šeimos narių.

32. Panašaus pobūdžio straipsniai gali būti atskleidžiami bendrai, išskyrus tuos atvejus, kai būtina juos atskleisti atskirai, kad būtų galima pateikti patikimą ir tinkamą informaciją sprendimų priėmimo ir atskaitomybės tikslais.

33. Susijusių šalių sandorių tarp ekonominio ūkio subjekto narių nebūtina atskleisti konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje, nes konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje pateikiama informacija apie kontroliuojantį ūkio subjektą ir jo kontroliuojamus ūkio subjektus kaip apie vieną atskaitingą ūkio subjektą. Susijusių šalių sandoriai, kuriuos tarpusavyje sudaro ekonominio ūkio subjekto nariai, yra eliminuojami konsoliduojant pagal 6-ąjį TVSAS. Sandoriai su asocijuotais ūkio subjektais, apskaitoje parodomais nuosavybės metodu, neeliminuojami, todėl juos reikia atskleisti atskirai, kaip susijusių

šalių sandorius.

Atskleidimas – pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai

34. Ūkio subjektas turi atskleisti:

- a) *bendrą atlygį pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir asmenų, dirbančių visu etatu ir gaunančių už tai atlygį, skaičių, atskirai parodant pagrindinių vadovujančių darbuotojų pagrindines grupes, įskaitant kiekvienos grupės aprašymą;*
- b) *atskaitingo ūkio subjekto išmokėtą bendrą visų kitų atlygių ir teikiamų kompensacijų pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams sumą per ataskaitinį laikotarpį, atskirai parodant bendras išmokėtas sumas:*
  - i) *pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams; ir*
  - ii) *artimiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų šeimos nariams ir*
- c) *atsižvelgiant į paskolas, kurios nėra lengvai prieinamos asmenims, kurie nėra pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai, ir kiekvienam pagrindiniam vadovujančiam darbuotojui ir kiekvienam jo šeimos nariui suteiktas paskolas, apie kurias visuomenės nariai nežino:*
  - i) *suteiktų paskolų sumas per laikotarpį bei terminus ir sąlygas;*
  - ii) *per laikotarpį grąžintų paskolų sumas;*
  - iii) *visų paskolų ir gautinų sumų laikotarpio pabaigos likučių sumas; ir*
  - iv) *kai asmuo nėra ūkio subjekto direktorius, valdymo organo ar aukštesniojo valdymo lygio narys, asmens santykius su jais.*

35. 27 šio standarto paragrafas reikalauja atskleisti susijusių šalių sandorius, kurie buvo sudaryti kitu nei „tarp nesusijusių šalių“ sudaryto sandorio pagrindu, atitinkančiu ūkio subjekto veiklos sąlygas. Šis standartas taip pat reikalauja atskleisti informaciją apie tam tikrus sandorius su pagrindiniais vadovujančiais darbuotojais, nurodytais 34 paragrafe, nesvarbu, ar jie buvo (ar nebuvo) sudaryti „tarp nesusijusių šalių“ sudaryto sandorio pagrindu, atitinkančiu veiklos sąlygas, kuriomis veikia ūkio subjektas.

36. Asmenys, kurie yra pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai, gali būti įdarbinti visu arba puse etato. Asmenys, gaunantys atlygį pagal 34 paragrafo a punktą, turi būti vertinami, kaip dirbantys visu etatu. Ūkio subjektai turėtų atskirai atskleisti informaciją apie pagrindines vadovujančių darbuotojų grupes, kurias jie turi. Pavyzdžiui, kai ūkio subjektas turi valdymo organą, kuris yra atskirtas nuo aukštesniojo valdymo lygio narių, informacija apie šių dviejų grupių atlygius bus atskleista atskirai. Kai asmuo yra ir valdymo organo, ir aukštesniojo valdymo lygio narys, pagal šį standartą jis bus įtrauktas tik į vieną iš tų grupių. Pagrindinių vadovujančių darbuotojų kategorijos, nurodytos „pagrindinių vadovujančių darbuotojų“ apibrėžime, pateikia gaires pagrindinių vadovujančių darbuotojų grupėms nustatyti.
37. Pagrindinių vadovujančių darbuotojų atlygiai gali apimti įvairių jų gaunamą tiesioginę ir netiesioginę naudą. Jei suteiktos naudos savikaina gali būti nustatoma, ji bus įtraukta į atskleistą bendrą atlygį. Jei šių išmokų savikainos nustatyti neįmanoma, atskleistas bendras atlygis turėtų apimti geriausią atskaitingo ūkio subjekto ar ūkio subjektų išmokų savikainos įvertinimą.
38. Šiuo metu nėra tarptautinio viešojo sektoriaus apskaitos standarto, nagrinėjančio darbuotojų gaunamos naudos įvertinimą. Darbuotojų gaunamos naudos vertinimo nuorodos pateikiamos 19-jame tarptautiniame apskaitos standarte (TAS) „Išmokos darbuotojams“. Kai nepiniginis atlygis, kuris gali būti patikimai įvertintas, buvo įtrauktas į bendrą pagrindinių vadovujančių darbuotojų atlygio sumą, atskleistą per laikotarpį, finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte taip pat turėtų būti atskleistas nepiniginio atlygio vertinimo pagrindas.
39. Šis standartas reikalauja atskleisti tam tikrą informaciją apie paskolų, suteiktų pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams, terminus ir sąlygas, kai tos paskolos:
- a) nėra lengvai prieinamos asmenims, nepriklausantiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų grupei; ir

- b) gali būti lengvai prieinamos asmenims, nepriklausantiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų grupei, bet apie kurias nėra plačiai žinoma visuomenei.

Atskleisti šią informaciją reikalaujama atskaitomybės tikslais. Gali reikėti nuspręsti, kurias paskolas reikia atskleisti, kad būtų patenkinti šio standarto reikalavimai. Toks sprendimas turėtų būti priimtas apsvarsčius susijusius faktus ir atsižvelgus į siekiamus finansinės atskaitomybės tikslus.

40. Šio standarto 34 paragrafo a punktas reikalauja atskleisti bendrą atlygį pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams. Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai apima ūkio subjekto direktorius ar valdymo organo ir aukštesniojo valdymo lygio narius. Ūkio subjekto direktoriai ar valdymo organo nariai taip pat gali gauti atlygį ar kompensacijas iš ūkio subjekto už suteiktas paslaugas, nesusijusias su ūkio subjekto direktorių ar valdymo organo narių, ar ūkio subjektų darbuotojų darbu. Šio standarto 34 paragrafo a punkto i papunktis reikalauja atskleisti bendrą kitų atlygių ar kompensacijų sumą.
41. Artimi pagrindinių vadovujančių darbuotojų šeimos nariai gali daryti įtaką ar būti veikiami pagrindinių vadovujančių darbuotojų, kai jie sudaro sandorius su atskaitingu ūkio subjektu. Šio standarto 34 paragrafo b punkto ii papunktis reikalauja atskleisti bendrą atlygių ar kompensacijų, suteiktų per laikotarpį artimiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų šeimos nariams, sumą.

Įsigaliojimo data

42. *Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas turi būti taikomas sudarant 2004 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių laikotarpių metinę finansinę atskaitomybę. Skatinama jį taikyti anksčiau.*

43. Jei po šio standarto įsigaliojimo ūkio subjektas pradeda taikyti kaupimo principą, kuris numatytas Tarptautiniuose viešojo sektoriaus apskaitos standartuose, šis standartas turi būti taikomas sudarant ataskaitinio

20 TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

laikotarpio, kuriuo pradėtas taikyti kaupimo principas, ir vėlesnių laikotarpių finansinę atskaitomybę.

Priedėlis

Šis priedėlis tik rekomendacinis ir nėra standarto dalis. Jo tikslas – parodyti, kaip reikia taikyti šį standartą, ir padėti geriau jį suprasti.

Atskleidimai – X vyriausybė

Toliau pateikiami atskleidimai atlikti X vyriausybės finansinėje atskaitomybėje.

Kontroliuojamieji ūkio subjektai (25 paragrafas)

Vyriausybė kontroliuoja šiuos atskaitingus ūkio subjektus:

Ministerijas ir agentūras: švietimo, socialinės apsaugos, policijos, pašto, darbo ir paslaugų, gynybos, teisingumo, išdo / finansų, X ministeriją, XYZ agentūrą (išvardijamos visos ministerijos ir agentūros).

Valstybės įmonės: vyriausybinių elektros įmonę, vyriausybinių telekomunikacijų agentūrą (išvardijamos visos VĮ).

(Pastaba. 6-asis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir kontroliuojamųjų ūkio subjektų apskaita“ reikalauja, kad būtų atskleista informacija apie reikšmingus kontroliuojamuosius ūkio subjektus.)

Susijusių šalių sandoriai (27 paragrafas)

Ministerijos nariui sostinėje nemokamai buvo suteiktas namas. Namai, panašūs į tą, kuris buvo suteiktas ministrui, nuomojami už Z valiutos vienetų per metus. Gyvenamosios vietos suteikimas nėra ministrų atlygio paketo sudedamoji dalis, ir vyriausybė paprastai neteikia nemokamų būstų ministrams, tačiau šiuo atveju buvo būtina suteikti ministrui gyvenamąją vietą sostinėje.

20 TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

Kitam ministerijos nario padėjėjui nemokamai buvo suteiktas automobilis. Mašinos, panašios į suteiktąją, paprastai nuomojamos už K valiutos vienetų per metus. Vyriausybė paprastai neteikia mašinų nemokamai ministrų padėjėjams, kurie yra šalies rezidentai.

Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai (34 paragrafas)

Atlygis (34 paragrafo a punktas)

Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai (kaip apibrėžta 20-ajame TVSAS „Susijusių šalių atskleidimai“) yra kabineto nariai, kurie kartu sudaro X ministerijos valdymo organą. Bendras kabineto narių atlygis ir narių, dirbančių visu etatu ir tuo pagrindu gaunančių atlyginimą, skaičius X vyriausybėje yra:

Bendras atlygis   X milijonų

Asmenų skaičius   Y asmenų

Paskolos, kurios nėra lengvai prieinamos (ir / ar plačiai žinomos) asmenims, nepriklausantiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų grupei (34 paragrafo c punktas)

Suteiktų ir gražintų per laikotarpį tokių paskolų suma ir negražintų paskolų likučiai laikotarpio pabaigoje pateikiami toliau:

<u>Asmenys</u>	<u>Suteikta</u>	<u>Gražinta</u>	<u>Likutis</u>
Ponas ABC	J	K	L
Ponia VSL	M	N	P
Ponas D	Q	R	Z
Ponas E	S	T	U

Laikotarpiai ir sąlygos

Susisiekimo ministras ponas ABC gavo paskolą su X proc. palūkanų norma per metus, kuri yra Y proc. mažesnė nei rinkos palūkanų norma. Paskolos laikotarpis yra Z metų.

Sveikatos ministro padėjėja ponia VSL gavo vyriausybės paskolą. Paskola suteikta N metų su X proc. palūkanų norma per metus – tokia yra dabartinė vyriausybės palūkanų norma.

Ministrų kabineto atlyginimo paketai leidžia ponams D ir E imti vyriausybės paskolas automobiliui įsigyti A metų laikotarpiui su Y proc. palūkanų norma per metus.

Kiti atlygiai ir kompensacijos, suteiktos pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams (34 paragrafo b punktas)

Bendra kompensacijų kabineto nariams suma per ataskaitinį laikotarpį sudarė X (valiutos vienetų) ir buvo suteikta už konsultacines paslaugas, suteiktas tam tikroms vyriausybinėms agentūroms.

Per ataskaitinį laikotarpį vyriausybė suteikė atlygių ir kompensacijų už bendrą Y (valiutos vienetų) sumą artimiems pagrindinių vadovujančių darbuotojų šeimos nariams. Suma susideda iš vyriausybės darbuotojų, kurie yra artimi ministrų kabineto narių šeimos nariai, atlyginimų.

Atskleidimas – XYZ vyriausybės agentūra

Atskleidimai atlikti XYZ vyriausybės agentūros finansinėje atskaitomybėje, kuri yra atskiras atskaitingas ūkio subjektas.

Kontroliuojamieji ūkio subjektai (25 paragrafas)

Agentūrą kontroliuoja X ministerija. X ministeriją kontroliuoja X vyriausybė.

Agentūra kontroliuoja administracinių paslaugų vienetą, kuris yra valstybės įmonė (VĮ).

20 TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

(Pastaba. 6-asis TVSAS „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir kontroliuojamųjų ūkio subjektų apskaita“ reikalauja, kad būtų atskleista informacija apie reikšmingus kontroliuojamuosius ūkio subjektus.)

Susijusių šalių sandoriai (27 paragrafas)

Agentūra ministrui nemokamai suteikė namą. Namai, panašūs į suteiktą ministrui, paprastai nuomojami už Z valiutos vienetų per metus. Namas nėra ministro atlygio paketo sudedamoji dalis, ir pagal veiklos procedūras vyriausybės agentūros nesuteikia ministrams gyvenamojo ploto. Tačiau X vyriausybė patarė, kad šiuo atveju namas turėtų būti skirtas.

Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai (34 paragrafas)

Atlygis (34 paragrafo a punktas)

Pagrindiniai agentūros XYZ vadovaujantys darbuotojai (kaip apibrėžta 20-ajame TVSAS „Susijusių šalių atskleidimai“) yra: ministrai, valdymo organo ir aukštesniojo valdymo lygio nariai. Valdymo organas susideda iš X vyriausybės paskirtų narių; generalinis direktorius ir vyriausiasis finansininkas dalyvauja valdymo organo susirinkimuose, bet nėra jo nariai. Ministras negauna atlygio iš XYZ agentūros. Bendra atlygių suma valdymo organo nariams ir nariams, dirbantiems visu etatu, yra:

Bendras atlygis   AX milijonų

Asmenų skaičius   AY asmenų

Aukštesniojo valdymo lygio nariai yra agentūros generalinis direktorius, vyriausiasis finansininkas ir AZ padalinių vadovai. Bendra aukštesniojo valdymo lygio narių atlygio suma ir vadovų, dirbančių visu etatu, skaičius yra:

Bendras atlygis   AP milijonų

Asmenų skaičius   AQ asmenų

20 TVSAS – SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

Du padalinių vadovai yra deleguoti X ministerijos ir jiems moka X ministerija.

Paskolos, kurios lengvai prieinamos (ir / ar plačiai žinomos) asmenims, nepriklausantiems pagrindinių vadovų grupei (34 paragrafo c punktas)

Suteiktų ir gražintų per laikotarpį tokių paskolų suma ir negražintų paskolų likučiai laikotarpio pabaigoje pateikiami toliau:

<u>Asmenys</u>	<u>Suteikta</u>	<u>Gražinta</u>	<u>Likutis</u>
Ministras	J	K	L
Ponas G	M	N	P
Ponia H	Q	R	Z

Terminai ir sąlygos

Ministras gavo J valiutos vienetų paskolą su X proc. palūkanų norma per metus, kuri yra Y proc. mažesnė nei rinkos palūkanų norma. Paskolos laikotarpis – Z metų.

Vyresniųjų darbuotojų pono G ir ponios H atlyginimų paketai leidžia jiems paimti vyriausybės paskolą automobiliui įsigyti N metų laikotarpiui su Y proc. palūkanų norma per metus.

Artimiems pagrindinių vadovaujančių darbuotojų šeimos nariams išmokėti atlygiai ir kompensacijos (34 paragrafo b punktas)

Agentūros darbuotojams, kurie yra artimi pagrindinių vadovaujančių darbuotojų šeimos nariai, per ataskaitinį laikotarpį suteikta bendra atlygio ir kompensacijos suma sudarė F (valiutos vienetų).

Palyginimas su 24-uju TAS

20-asis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) „Susijusių šalių atskleidimai“ parengtas pagal 24-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Susijusių šalių atskleidimai“ (pertvarkytą 1994 m.). Pagrindiniai 20-ojo TVSAS ir 24-ojo TAS skirtumai:

- 20-ojo TVSAS struktūra iš esmės skiriasi nuo 24-ojo TAS struktūros.
- 24-ojo TAS nuostata dėl išimties visiškai valdomiems kontroliuojamiesiems ūkio subjektams, kai kontroliuojantysis ūkio subjektas veikia toje pačioje šalyje ir teikia konsoliduotą finansinę atskaitomybę toje šalyje, nebuvo taikyta 20-ajame TVSAS.
- Pagrindinių vadovaujančių darbuotojų apibūdinimas 24-ajame TAS buvo ištrauktas ir į 20-ojo TVSAS „pagrindinių vadovaujančių darbuotojų“ sąvoką. 24-ojo TAS aiškinimas apima „artimus asmens šeimos narius“, 20-ojo TVSAS sąvoka „pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai“ neapima „artimų asmens šeimos narių“.
- Sąvoka „susijusios šalys“ 20-ajame TVSAS apima susijusių šalių santykius, kurie tik paminėti 24-ojo TAS aiškinimuose.
- 20-asis TVSAS apima sąvoką „atlygis pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams“. 24-ajame TAS tokios sąvokos nėra.
- 20-asis TVSAS pateikia papildomos informacijos atskleidimo reikalavimą, susijusį su atlygiu pagrindiniams vadovaujantiems darbuotojams ir artimiems jų šeimos nariams ir su tam tikrais kitais sandoriais tarp ūkio subjekto ir jo pagrindinių vadovaujančių darbuotojų ir artimų jų šeimos narių.

- Palyginti su 24-uoju TAS, 20-ajame TVSAS pateikti papildomi standartų taikymo viešojo sektoriaus ūkio subjektų apskaitai paaiškinimai.
- Išskyrus ribotus atskleidimus apie atlygį ir tam tikrus sandorius su pagrindiniais vadovaujančiais darbuotojais, 20-asis TVSAS nereikalauja atskleisti informacijos apie sandorius tarp susijusių šalių, kurie atsiranda įprastinėmis sąlygomis ir terminais. 24-asis TAS taiko daugiau ribotų išimčių susijusių šalių sandoriams, kurie sudaromi tarp šalių įprastinių derybų metu.
- 20-ajame TVSAS pateikiamos kitokios sąvokos nei 24-ajame TAS. Pačios svarbiausios 20-ojo TVSAS sąvokos yra „ūkio subjektas“ ir „valdymo organo nariai“. Analogiškos 24-ojo TAS sąvokos yra „įmonė“ ir „direktoriai“.